

Med legene på laget i Helse-Norge

– Godt samarbeid mellom ledelsen og legene er avgjørende for å sikre en god helsetjeneste. Det gjelder innen og mellom alle nivåer i helsetjenesten. Involvering og gjensidig respekt trengs, sier Torunn Janbu. Hun tok nylig fatt på sin andre toårsperiode som president i Legeforeningen.

Presidenten snakker engasjert om en rekke temaer og tar blant annet opp spesialisthelsetjenesten.

– Vi har en vanskelig situasjon i sykehusene der kortsiktig økonomisk tankegang kan synes å få større gjennomslag enn langsiktig arbeid med å bygge fagmiljøer. Vi har heldigvis noen steder med godt lokalt samarbeid, men alt for mange opplever at samarbeidsforholdene er blitt svært vanskelige. Dette skyldes dessverre hovedsakelig en dårlig og på mange måter gammeldags og sementerende arbeidsgiverpolitikk som spres utover sykehusene fra arbeidsgiverorganisasjonen, sier hun.

Janbu mener arbeidsgivers begrensning av tillitsvalgtes deltakelse, manglende vilje til å inngå omstillingsavtaler og «top-down»-styring er en lite fremtidsrettet politikk.

– Sykehus-Norge har store utfordringer både økonomisk, medisinsk-faglig og med hensyn til prioriteringer – leger og annet helsepersonell jobber hardt og strekker seg langt og vil delta. Men dette får vi ikke til uten samarbeid og gjensidig respekt for avtaler og tillit. Vi har et pågående langsiktig strategisk arbeid for å få til en påkrevd endring, understreker presidenten.

Fastlegeordningen må utvikles

Fordeling av oppgaver i fremtidens helsetjeneste opptar presidenten. – Fastlegenes koordinatorfunksjon utfordres ved at oppgaver spres på flere uten tanke på det som har vært grunnleggende for fastlegeordningen. Vi må fortsette arbeidet for at befolkningen skal få nødvendig oppfølging av leger som kan gi god diagnostikk og behandling. Samtidig må vi sikre god samhandling med annet helsepersonell, sier hun og påpeker at ordningen må utvikles og rekrutteringen bedres.

– Arbeidsbelastningen er stadig økende, og primærhelsetjenesten henger etter i økonomisk satsing og fagutvikling. Det samarbeidet vi har fått mellom yrkesforening

Torunn Janbu har som president i Legeforeningen foreløpig lagt skinnene for barn med klumpfot på hyllen i bytte med dokumenthauger. Foto Cecilie Bakken

og fagmedisinsk forening innen allmennmedisin de siste årene er med på å styrke arbeidet med utvikling av fastlegeordningen. Det trengs også for å sikre bedre tilbud og kvalitet i et så krevende første-linjearbeid som legevakt. God organisering av legevakt haster og burde vært på plass for lengst, mener hun.

Bredt engasjement

Presidenten tok i foregående periode tak i en rekke utfordringer på mange områder. Denne høsten har det i tillegg til forhandlinger vært fokus på taushetspliktens betydning. – Taushetsplikten er grunnleggende for tilliten mellom lege og pasient, nå forventer vi at myndighetene følger opp, sier hun. Janbu presiserer også at helhetlig planlegging og organisering krever verktøy som legger til rette for god samhandling.

– Legeforeningen har aktivt bidratt i arbeidet for å få på plass gode IKT-løsninger i helsetjenesten. Myndighetene må se at IKT er et grunnleggende kommunikasjonsverktøy som de har ansvar for å bygge ut, betale for og standardisere. Det bidrar også til å sikre den viktige lege-til-lege kontakten, sier presidenten. Hun reflekterer raskt over hvor mange viktige saker sentralstyret har fremover, og understreker at hun er glad for å ha et sentralstyre med bred og

varierte kompetanse og ulike interessefelt innenfor den medisinske virksomhet.

– Dette legger et godt grunnlag for at det blir truffet gode avgjørelser, sier hun.

Også Legeforeningens internasjonale engasjement og plass i samfunnet som en helsepolitisk aktør står høyt på den omfattende sakslisten. Ifølge Torunn Janbu er utfordringene Legeforeningen vil møte fremover, i stor grad knyttet til utfordringene i helsetjenesten, men også til utviklingen av samfunnet – blant annet med internasjonalisering og en tettere internasjonal tilknytning.

– Internasjonale legeorganisasjoner jobber med felles etiske utfordringer og her har Norge bidratt aktivt. Utveksling av helsepersonell og utdanning i utlandet krever nytenkning både med hensyn til grunn- og spesialistutdanning og kompetansekrav og kapasitet. Legeforeningen er i gang med et stort prosjekt om spesialistutdanningen, forteller presidenten.

Forskning og kvalitetsarbeid

Janbu mener myndighetene har hatt en alt for svak satsing innen forskning og kvalitetsarbeid. – God kvalitet på helsetjenestene krever fagutvikling og læring. Vi vet det skjer for mange uheldige hendelser. Det trengs rammebetingelser og kulturendringer

I Tidsskriftet nr. 17–21/2007 vil vi under vignetten Sentralstyret presentere det nye sentralstyret som tiltrådte 1. september.

for i større grad å melde fra om disse, bearbeide meldingene og gi tilbakemeldinger som organisasjoner og helsepersonell kan lære av. Straff for en uheldig hendelse rammer bare den som har gjort feil, mens både organisasjon og andre kan fortsette som før. Vi er heller ikke flinke nok til å lære av og bygge på det som går bra, presiserer hun.

Presidenten understreker at for å sikre god fagutvikling trengs en betydelig større satsing på forskning – innen forebyggende medisin, allmennmedisin og innen sykehusmedisinen. Gode fagmiljøer som er fremtidsrettede og satser på forskning, er også avgjørende for god kvalitet på utdanningen, forklarer hun. Hun forteller at Legeforeningen samarbeider med Akademikerne om forskningspolitikken, i tillegg til gjennomføring av egne handlingsplaner.

Utformer ledelsespolitikk

– Det er viktig at leger deltar på alle ledelsesnivåer i helsetjenesten – i kommunen, på universitetene, ved sykehusavdelinger og helt opp i styrende organer, sier presidenten. Med leger i lederstillinger, mener hun at kjerneverdier som pasientsikkerhet, ivaretagelse av svake grupper, helhetlig behandling, fagutvikling og kvalitet, god tilgjengelighet og bedre arbeidsforhold vil bli godt ivaretatt.

– Det er viktig at faglige argumenter i mye større grad er med på å styre utviklingen. Økonomi- og markedsstyring har overtatt i for stor grad. Leger vil prioritere gode faglig velfunderte løsninger til beste for pasientene, men vi er alle klar over at dette må skje innen de rammene vi som samfunn er villig til å satse på innen helse, fastslår presidenten.

Legeforeningen har nylig igangsatt et større prosjekt for å utforme ledelsespolitikken i foreningen. Det vil omfatte både ansvars plassering, lederroller, fagledelse m.m. i hele helsetjenesten.

– Vi fortsetter ellers samarbeidsprosjektet med Helse Sør-Øst RHF med seminarer for å friste, og dermed rekruttere, kvinner til ledelse, sier hun.

Sterk og troverdig

Integreringen og samarbeidet med de fagmedisinske foreninger er blitt et prioritert arbeidsfelt i Janbus presidentperiode.

– Legeforeningens tre bein – yrkesforeninger, lokalforeninger og fagmedisinske foreninger – vil ha nytte av å bli bedre kjent med hverandre. Yrkesforeninger og lokalforeninger kan benytte seg av de fagmedisinske foreningene når de trenger kompetanse på et fagområde – og omvendt. Legeforeningen sentralt ønsker å bidra til å utvikle nettverk og koordinere faglig samarbeid slik at både det enkelte fagområde og Legeforeningens utvikling av politikk kan dra nytte av dette, sier hun.

Presidenten legger vekt på at den store medlemsopplutningen gjør Legeforeningen til en sterk forening. Hun er stolt av alle de engasjerte og dyktige tillitsvalgte og medlemmer. – Legeforeningens arbeid gjennom medlemmene både for det medisinske fag og som fagforening, gir gevinster på begge arenaer. Jeg mener også at foreningens store innsats for utdanning bidrar sterkt til å sikre befolkningen dyktige leger, uttaler hun.

– Legeforeningen har også et sekretariat med bred og høy kompetanse. En best mulig helsetjeneste for pasientene er et felles mål, legger hun til.

Janbu ser utfordringer med hensyn til at Legeforeningens deltar i et samfunn som preges stadig mer av medieutspill og raske endringer.

– Vi må være kjapt på banen i mediene og i debattene, og være synlig og tydelig. Det nye sentralstyrets arbeidsmøte i september var lagt opp særlig med hensyn på å igangsette denne typen arbeid. Det er utfordrende – vi må sette dagsorden, prioritere viktig temaer og legge strategier for gjennomføring, sier hun.

Presidentjobb og fritid

Det blir ikke noe ortopedi på Torunn Janbu i presidentperioden. Hun har permisjon fra stillingen som overlege i ortopedi ved Rikshospitalet. Hun er mor til tvillinger, og gift med lege Kjell Maartmann-Moe. Barnebarnet Sverre på snart seks måneder bor i Trondheim og bidrar til at sjeldne frihelger fort blir avsatt til besøk i fødebyen Trondheim.

– Jeg er glad i å trene, danse og gå tur med Kjell. Om sommeren har vi tresnekken Aesculap til fjordturer, og vi drar så ofte vi kan til Kragerø, forteller hun. Der lever de et enkelt og avslappende liv – hvor de også setter stor pris på besøk av venner og familie.

– Presidentjobben blir mer som en livsstil. Travle dager, et stadig større nettverk og svært mange gode medarbeidere både blant tillitsvalgte, medlemmene og i sekretariatet. Samarbeid og samhold er avgjørende for å nå våre mål. Det nye sentralstyret er allerede godt i gang med å bli et godt samarbeidende styre. Det er viktig for Legeforeningen og vårt engasjement for en god helsetjeneste, sier presidenten.

Til slutt kommer hun med en oppfordring.

– Jeg reiser gjerne rundt i landet – og vil også i kommende periode sette stor pris på invitasjoner til møter og arrangementer av alle størrelser, sier hun.

Ellen Juul Andersen

ellen.juul.andersen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Cecilie Bakken

cecilie.bakken@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Fra sentralstyrets møte 24.9.2007

Reglementsendringer i Rådet for legeetikk

Rådet for legeetikk har foreslått endringer i reglementet for rådets virksomhet spesielt med sikte på å ta ut reglene om avdelingenes etikuttvalg, som nærmest er ikke-eksisterende. Forslaget sendes ut på høring som landsstyresak til avdelinger, regionsutvalg og spesialforeninger. Høringsfrist fastsettes til 31.12.2007.

Tidsskriftets redaksjonskomité

Marte Walstad er reopnevnt som medlem av Tidsskriftets redaksjonskomité for perioden 1.9.2007 til 31.8.2009. I Legeforeningens lover, § 4-2, 2. ledd er det fastsatt at ett medlem av sentralstyret skal være medlem av redaksjonskomiteen for sentralstyreperioden.

Gave til Akademikerne tiårsjubileum

Akademikerne styre har oversendt en forespørsel om medlemsforeningene ville slutte seg til et forslag om at jubileums-gaven skulle være midler til en Akademikerpris. Legeforeningen bevilger to kroner per medlem per år i fem år som jubileums-gave til Akademikerne, for å etablere et fond for en Akademikerpris.

Bør ikke utvide autorisasjonsordning

Myndighetene bør ikke endre dagens lovregulering av hvilke grupper det er som skal ha autorisasjon som helsepersonell. Det skriver Legeforeningen i en høringsuttalelse. Begrunnelsen er bl.a. at Legeforeningen anser at det både ved arbeidet med helsepersonelloven og lov om alternativ behandling av sykdom, ble foretatt grundige vurderinger av hvilke personellgrupper som skal autoriseres som helsepersonell.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) får med jevne mellomrom søknader fra personellgrupper som ønsker å omfattes av autorisasjonsordningen etter helsepersonelloven. Frem til nå har disse søknadene vært avslått. På denne bakgrunn ba HOD Sosial- og helsedirektoratet (SHdir) om å utrede dagens autorisasjonsordning og behov for endringer. I høringsuttalelse Les hele høringsuttalelsen:

www.legeforeningen.no/?id=127276

Sentralstyreferatene på nett

Alle referatene fra sentralstyremøtene finner du på www.legeforeningen.no/?id=316. Her finner du også en oversikt over sentralstyrets medlemmer med kontaktadresse.